

Crna Gora
Zaštitnik imovinsko pravnih interesa
ZU.br.3/17
Podgorica, 21.02.2017. god.

INFORMACIJA

o sudskim postupcima u kojima postupa Zaštitnik imovinsko pravnih interesa i odlivu novca za period od 01.10. do 31.12.2017.g.

Shodno zaključku Vlade Crne Gore br.08-198 od 29.12.2016.g. dostavljamo Vam Informaciju o sudskim postupcima i odlivu novca sa Glavnog računa Državnog trezora, zbog izgubljenih sporova, u kojima je postupao Zaštitnik imovinsko pravnih interesa Crne Gore, za period od *01.10.2017.g. do 30.12.2017.g.*

- Zaštitnik imovinsko pravnih interesa u periodu od 01.oktobra 2017.g. do 31.decembra 2017.g. primio je ukupno 966 tužbi, kojim su pokrenuti parnični postupci pred Osnovnim sudovima u Crnoj Gori, u kojima je tužena Država Crna Gora. Od ovog broja kancelarija Zaštitnika u Podgorici je primila 417 tužbi (postupci pred Osnovnim sudom u Podgorici, Nikšiću, Cetinju i Danilovgradu), kancelarija u Kotoru 153 tužbe (postupci pred Osnovnim sudom u Kotoru, Herceg Novom, Baru i Ulcinju) i kancelarija u Bijelom Polju 396 tužbi (postupci pred Osnovnim sudom u Bijelom Polju, Kolašinu, Beranama, Pljevljima, Žabljaku, Plavu i Rožajama).
- Od primljenih tužbi najveći broj čine sporovi iz rada i po osnovu rada, kojih je od ukupnog broja, po ovom osnovu primljeno 782 predmeta. Kada su u pitanju ovi sporovi, preko 70% slučajeva su tuženi Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo pravde – Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, a kada je u pitanju vrsta spora, najčešće se radi o naknadama na ime prekovremenog rada, nekorišćenja pauze u toku rada, godišnjeg odmora, razlike zarade, manje isplaćenog toplog obroka, kamate

zbog kašnjenja u isplati toplog obroka i regresa koji su isplaćeni u 2013.g., manje isplaćene penzije zbog neplaćanja doprinosa, i sl.

- Što se tiče vrijednosti predmeta spora, u velikom broju slučajeva nije određena vrijednost predmeta spora – u 711 predmeta, dok u ostalim u kojima je označena vrijednost predmeta spora ista iznosi **6.021.842,35 €**.
- U izvještajnom periodu Zaštitniku imovinsko pravnih interesa dostavljeno je **1.159** odluka prvostepenih sudova, koje nijesu pravosnažno okončane, iste bilježe žalbenu proceduru i postupak pred Višim sudom je u toku.
- Zaštitnik imovinsko pravnih interesa je u četvrtom kvartalu 2017.g. primio ukupno **1.248** pravosnažne presude.

Od ovog broja, sporovi su dobijeni u iznosu od **5.257.826,97 €**. U istom periodu izgubljeno je **3.577.571,55 €**, od čega na ime glavnog duga iznos od **2.919.709,34 €** i na ime troškova postupka iznos od **657.862,21 €**.

- Prema podacima Ministarstva finansija, Direktorata Državnog trezora u periodu od 01.10. do 31.12.2017.g. po osnovu izvršnih sudskih presuda, sa Glavnog računa Državnog trezora, naplaćeno je **6.119.059,55€ €**.

Napominjemo da podaci o pravosnažnim presudama u dijelu dobijenih odnosno izgubljenih sporova sa kojima raspolaže Zaštitnik, ne mogu predstavljati precizne podatke da li su sredstva naplaćena, sa kog razloga dostavljamo podatke Ministarstva finansija o odlivu sredstava sa Glavnog računa, a ovo sa razloga što sa danom pravosnažnosti presude ne znači i da je došlo do odliva sredstava.

Posebno ukazujemo da organi uprave, kojima Zaštitnik u roku odmah dostavlja sve odluke, ne postupaju u roku za dobrovoljno izvršenje, čime se dodatno uvećavaju troškovi za postupak prinudnog izvršenja i time se dodatno opterećuje Državni budžet pokretanjem izvršnog postupka preko Javnih izvršitelja.

- Imajući u vidu procenat radnih sporova pokrenutih pred sudovima u odnosu na broj postupaka pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova (za izvještajni period svega 26) Zaštitnik ostaje pri ranijem mišljenju da je potrebno inicirati izmjene određenih zakonskih rješenja, u cilju definisanja prethodnog obaveznog pokušaja mirnog rješavanja radnih sporova pred za to obrazovanom Agencijom, na koji način bi se predmetni sporovi efikasnije završavali u smanjili troškovi parničnog postupka, koji u nekim slučajevima prelaze (višestruko) visinu glavnog duga.
- U cilju smanjenja troškova postupka, kao što smo i ranije isticali, neophodno je da ministarstva i organi u sastavu istih, postupaju po pravosnažnim presudama i na taj način

izbjegnu prinudnu naplatu u nepotrebno uvećavanje troškova izvršenja. Posebno, ističemo da svaka budžetska jedinica potraživanja svojih zaposlenih, koja su u skladu sa zakonom, Opštiom kolektivnim ugovorom i Granskim kolektivnim ugovorom, a ovo imajući u vidu praksu u predmetima iz istog činjeničnog i pravnog osnova, neophodno je da na vrijeme plaća (naknade koje su zaposleni ostvarili) i tim spriječe dodatnu isplatu sudskih troškova, koji troškovi u znatnom broju prelaze iznos glavnog duga.

- Zaštitnik čiji je položaj određen kao zakonskog zastupnika pravnih lica, očekuje da će organ i javne službe čiji je osnivač Država, a nemaju svojstvo pravnog lica, koje pred sudovima i drugima državnim organima Zaštitnik zastupa, voditi evidenciju odnosno formirati predmete za svaki pojedinačan slučaj obzirom da se od strane Zaštitnika svim tim organima dostavljaju tužbe, nalazi vještaka i odluke sudova, a na koji način bi se prepoznali sporovi čije uzroke poslodavac treba da ubuduće otkloni.
- U vezi predmeta pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova, ističemo da Zaštitnik nema mehanizme da natjera stranke da spor riješe pred Agencijom, jer se radi o sporu između zaposlenog i poslodavca između kojih se eventualni spor može riješiti.

- Presjek na godišnjem nivou:

Primljene tužbe:

Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa je u periodu od 01.01.2017-31.12.2017. godine, primio ukupno **5.489** tužbi.

U tabeli br 1. je prikazan broj primljeni tužbi na godišnjem nivou za kancelarije u Podgorici, Bijelom Polju i Kotoru.

Tabela br. 1

Kancelarija u Podgorici	3.456
Kancelarija u Bijelom Polju	1.689
Kancelarija u Kotoru	348

Iz tabele br.1 se jasno vidi da kancelarija u Podgorici ima duplo više primljenih tužbi u odnosu na ostale kancelarije Zaštitnika.

U tabeli br 2. Prikazan je broj primljenih tužbi po kvartalima pojedinačno za svaku kancelariju.

Tabela br.2

Kancelarija u Podgorici		Kancelarija u B.Polju	Kancelarija u Kotoru
I kvartal	1172	607	79
II kvartal	1037	337	47
III KVARTAL	830	349	69
IV KVARTAL	417	396	153

Iz tabele br. 2 se vidi da je broj primljenih tužbi bio najveći u I kvartalu, a da je tokom II, III, IV kvartala bio u padu. Najmanji broj primljenih tužbi bilježi IV kvartal, a kao jedan od razloga smanjenja broja primljenih tužbi bila bi okolnost što je izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, iz avgusta mjeseca 2017. godine, propisano da se odredbe tog zakona o troškovima postupka primjenjuju i na stranke koje zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa CG.

Izgubljeni sporovi:

U periodu od 01.01.2017-31.12.2017. godine, ukupna vrijednost izgubljenih sporova iznosi **11.618.464,8 €**, od čega na ime glavnog duga iznos od **9.390.913,38 €** dok na ime troškova postupka iznos od **2.227.551,42 €**.

U tabeli br. 3 prikazana je vrijednost izgubljenih sporova, kao i vrijednost na ime glavnog duga i troškova postupka po kvartalima.

Tabela br.3

Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa:			
	Ukupna vrijednost	Glavni dug	Troškovi postupka
I kvartal	3.007.259,91€	2.498.106,06 €	509.153,85 €
II kvartal	3.051.239,71€	2.419.382,59 €	631.857,12 €
III KVARTAL	1.982.393,63€	1.553.715,39 €	428.678,24 €
IV KVARTAL	3.577.571,55€	2.919.709,34 €	657.862,21 €

Primljene odluke:

Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa je u periodu od 01.01.2017-31.12.2017. godine, ukupno primio **3.600** prvostepenih odluka, dok je ukupno primio **3.515** pravosnažnih odluka.

U tabeli br. 4 prikaza je ukupan broj primljenih prvostepenih i pravosnažnih odluka pojedinačno po kvartalima.

Tabela br.4

Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa:		
	Prvostepene presude	Pravosnažne presude
I kvartal	771	653
II kvartal	1.071	963
III KVARTAL	599	651
IV KVARTAL	1.159	1.248

Naplata:

Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa je u periodu od 01.01.2017-31.12.2017. godine, sa Glavnog računa Državnog trezora, naplaćeno je ukupno **20.267.168,37 €**.

U tabeli br. 5 prikaza je iznos naplaćen sa Glavnog računa Državnog trezora, pojedinačno po kvartalima.

Tabela br. 5

Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa:	
Naplaćeni iznosi:	
I kvartal	5.091.189,04 €
II kvartal	4.968.771,94 €
III KVARTAL	4.088.147,84 €
IV KVARTAL	6.119.059,55€

Prethodno je navedeno da ukupna vrijednost izgubljenih sporova za period od 01.01.2017. do 31.12.2017. godine, iznosi **11.618.464,8 €**, pa u cilju izbjegavanja eventualnih nejasnoća u vezi konstatacija o ukupnom iznosu od **20.267.168,37 €**, naplaćenom sa Glavnog računa Državnog trezora u 2017. godini (*po kvartalima datim u Tabeli 5*), ukazujemo da iznos od **20.267.168,37 €** obuhvata i iznose koji su dospjeli na naplatu u 2017. godini, a vezuju se za postupke koji datiraju iz prethodnih godina.

Dakle, može se konstatovati da su izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku, u smislu prethodno navedenog, u određenom obimu (*obzirom na početak primjene*) uticale da se smanji broj parničnih postupaka pokrenutih protiv Države Crne Gore, što bi se moglo očekivati i za ubuduće, a za očekivati je da tome doprinese i novi Zakon o državnim službenicima i namještenicima, čija primjena počinje 01.07.2018. godine, *kojim je pokretanje postupka pred nadležnim sudom radi naknade štete povodom prava iz rada i po osnovu rada, uslovljeno prethodnim pokretanjem postupka mirnog rješavanja*

radnog spora pred nadležnim organom, pri čemu je predviđena zastarjelost odnosnih novčanih potraživanja, u roku od tri godine od dana nastanka obaveze, te da doprinos u tom pravcu može dati i normativno uređenje Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa CG.

ZAŠTITNIK
IMOVINSKO-PRAVNIH INTERESA,

Dragana Đuranić